

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

14 december 2006

GEDACHTEWISSELING

**over het ontwerp van beheersovereenkomst voor 2007-2010 tussen de Vlaamse Regering
en het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking
met de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid,
Media en Toerisme**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Loones**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Koen Van den Heuvel;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes;

de heer Louis Bril, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	4
II. Bespreking	5
II.1. Vragen en opmerkingen van de leden	5
A. Tussenkost van mevrouw Miet Smet	5
B. Tussenkost van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	5
C. Tussenkost van de heer Jan Loones	6
II.2 Antwoorden van de minister	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 12 december 2006 een bespreking gewijd aan de beheersovereenkomst die voor de periode 2007-2010 werd afgesloten tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS).

Het betreffende ontwerp van beheersovereenkomst werd door minister Geert Bourgeois, conform het bepaalde in artikel 8, derde lid en artikel 14, §2, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, ingediend bij het Vlaams Parlement bij wege van brief gedateerd 5 december 2006. Overeenkomstig de hoger genoemde bepalingen moeten de met de intern en extern verzelfstandigde agentschappen afgesloten beheersovereenkomsten, voor de ondertekening ervan, door de Vlaamse Regering worden meegedeeld aan het Vlaams Parlement. Nog volgens het kaderdecreet beschikt het Vlaams Parlement dan over een periode van één maand om de overeenstemming tussen de beheersovereenkomst en de doelstellingen van de goedgekeurde beleidsnota te toetsen.

Qua interne procedure binnen het Vlaams Parlement, besliste het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement op 10 oktober 2006 dat ingediende ontwerp-beheersovereenkomsten van IVA's en EVA's door de voorzitter van het Vlaams Parlement worden verwezen naar de bevoegde beleidscommissies – in casu de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme – ter bespreking en toetsing aan de doelstellingen van de betreffende goedgekeurde beleidsnota. Over deze ontwerpbeheersovereenkomsten wordt niet gestemd. Indien derhalve een of meerdere parlementsleden van oordeel zijn dat wijzigingen aan de voorgelegde ontwerpbeheersovereenkomst noodzakelijk zijn, kunnen zij dienaangaande een voorstel van resolutie indienen. Gelet op de zeer korte behandelingstermijn van één maand, kunnen dergelijke voorstellen van resolutie eventueel via spoedbehandeling rechtstreeks in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement worden behandeld.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME

Minister *Geert Bourgeois* herinnert eraan dat de Vlaamse Regering op 8 juli 2005 haar principiële goedkeuring hechtte aan het ontwerp van besluit

tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid “Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking” (VAIS). Op 28 oktober 2005 keurde de Vlaamse Regering het oprichtingsbesluit van het VAIS goed.

Het agentschap zal instaan voor de beleidsuitvoering op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. De missie van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking is: “bij te dragen tot het dichtenvan de Noord-Zuidkloof, het bevorderen van duurzame ontwikkeling en een rechtvaardige, vreedzame en welvarende internationale gemeenschap. Hiertoe zorgt het agentschap voor een doelmatige en doeltreffende uitvoering van het Vlaamse beleid inzake internationale samenwerking.”.

De beheersovereenkomst werd opgemaakt conform de beslissing van de Vlaamse Regering van 1 september 2006 betreffende het generieke gedeelte van beheersovereenkomsten.

Hoofdstuk 1 bevat een aantal algemene bepalingen met betrekking tot de ondertekenende partijen, definities, voorwerp en duur.

Hoofdstuk 2 schetst het algemene beleidskader, verwijst naar de functionele en de horizontale bevoegdheid, vermeldt de hierboven reeds aangegeven missie van het VAIS en somt een aantal algemene principes en waarden op.

Hoofdstuk 3 van de beheersovereenkomst behandelt de engagementen van het agentschap en werd opgemaakt in functie van de beleidsnota Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking 2004-2009. De minister preciseert daarbij dat de concrete normstelling voor elk van de indicatoren uiterlijk op 31 januari 2007 in overleg tussen beide contractanten zal worden vastgelegd voor de duur van de beheersovereenkomst. Ze zal als een addendum bij de beheersovereenkomst worden gevoegd.

In het vierde hoofdstuk worden de engagementen van de Vlaamse Regering vermeld. Belangrijk hierbij is dat naast de financiële aspecten, ook de relatie tussen de beleidsondersteuning en beleidsuitvoering wordt behandeld. Hier kan ook verwezen worden naar bijlage 2, die de taakafbakening tussen het VAIS en het Departement Internationaal Vlaanderen (DIV) behandelt.

Hoofdstuk 5 handelt over het personeelsstatuut van de medewerkers.

Het zesde hoofdstuk gaat over de financiële betrekkingen tussen het agentschap en de toezichthoudende

overheid en vermeldt onder meer dat de financiële middelen van het agentschap zijn opgenomen in programma 12.2 van de algemene middelenbegroting van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap; dat het agentschap schenkingen of legaten kan aanvaarden; dat het agentschap de kennis die het heeft opgedaan bij de uitoefening van zijn missie en taken, te gelde kan maken in binnen- en buitenland.

Hoofdstuk 8 regelt de evaluatie, bestraffing en geschillenregeling, hoofdstuk 9 de eventuele aanpassing van de beheersovereenkomst en hoofdstuk 10, ten slotte, omvat een beperkt aantal aanvullende bepalingen.

Afsluitend wijst minister Geert Bourgeois er nog op dat de beheersovereenkomst twee bijlagen telt. De eerste bijlage herneemt de beleidsdoelstellingen uit de beleidsnota Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking 2004-2009. De tweede bijlage bevat de taakafbakening tussen het VAIS en de administratie, in casu hier het Departement Internationaal Vlaanderen.

II. BESPREKING

II.1 Vragen en opmerkingen van de leden

A. Tussenkoms van mevrouw Miet Smet

Mevrouw *Miet Smet* constateert dat het voorliggende document degelijk en overzichtelijk is opgesteld, mede dankzij de verhelderende tabellen die erin zijn opgenomen. Tevens looft zij het feit dat er in een heel aantal van de artikels een duidelijke parlementaire reflex terug te vinden is.

Wel betreurt ze dat in het document nogal veel, voor de leek (en zelfs voor de specialist) niet onmiddellijk duidelijke afkortingen zijn opgenomen. Zo vraagt ze wat, bijvoorbeeld, de PCM-methode en MDG precies betekenen. Ten algemenen titel wijst ze erop dat nogal wat Vlaamse regelgeving en bestuursdocumenten te lijden hebben onder een teveel aan obscure acroniemen en afkortingen. Hieraan zou de minister, vanuit zijn verantwoordelijkheid voor Bestuurszaken en dus voor administratieve vereenvoudiging, toch de nodige aandacht moeten besteden.

Ze vraagt verder wat precies bedoeld wordt met het op pagina 9 van de beheersovereenkomst vermelde Raadgevend Comité, aangaande hetwelke gesteld wordt dat het agentschap ervoor moet zorgen dat het Raadgevend Comité zijn taak als adviesorgaan ten volle kan waarmaken. Veel meer vindt mevrouw Smet over dat Raadgevend Comité niet terug in de beheersovereenkomst. Van de minister had zij graag vernomen of men hiermee soms de strategische adviesraad Internationaal Vlaanderen bedoelt en hoe dat comité dan precies is samengesteld (zit het middenveld, de vierde pijler er op de een of andere manier in, is er voldoende aandacht geweest voor genderevenwichten e.d.m.? Welke taken neemt dat comité op zich?).

Ook stelt mevrouw Smet vast dat subsidieaanvragen in de toekomst blijkbaar ingediend zullen moeten worden bij het agentschap. Wordt dit een soort enig loket, of zijn er ook nog andere mogelijkheden om subsidieaanvragen in te dienen. Ze vraagt verder of er desgevallend ook meerjarenprogramma's ingediend kunnen worden. Voor veel organisaties is het immers moeilijk werken, precies doordat ze telkens maar voor één jaar subsidies kunnen aanvragen.

Afsluitend heeft mevrouw Miet Smet ook nog een vraag met betrekking tot het op pagina 18 vermelde onderzoek naar de klanttevredenheid als criterium bij de evaluatie van de Noordwerking. Iets zoals klanttevredenheid meten in deze sector, lijkt haar niet meteen evident. Van de minister had zij terzake dan ook graag enige toelichting gekregen over hoe dit precies in zijn werk zal gaan.

B. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* heeft enkele vragen over de taken en bevoegdheden van het agentschap. Op bladzijde 9 van de beheersovereenkomst wordt aangekondigd dat acties en activiteiten van indirecte actoren ondersteund zullen worden. Hij wenst te vernemen wat of wie die indirecte actoren precies zijn. Hoe zal het agentschap waken over zijn integriteit (pagina 9 – algemene principes en waarden)? Zijn er hiervoor al concrete maatregelen voorzien of wordt een en ander overgelaten aan het agentschap zelf? Gezien de min of meer recente geschiedenis van de Belgische ontwikkelingssamenwerking is dit zeker geen overbodige bepaling. Hij vraagt ten slotte wat precies bedoeld wordt met het zoeken naar syner-

gieën en het samen benutten van opportuniteiten met de andere vertegenwoordigers van Vlaanderen in het buitenland en de instanties waarvan die vertegenwoordigers afhangen.

C. Tussenkoms van de heer Jan Loones

De heer *Jan Loones* sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw Smet over het grote aantal, inderdaad niet altijd voor de hand liggende, afkortingen. Hij waardeert de snelheid waarmee deze beheersovereenkomst is afgewerkt. Tegenover de ambitieuze missie verwacht de spreker dito middelen en bevoegdheden.

Dankzij deze beheersovereenkomst beschikt Vlaanderen voortaan wel over een eigen instrument om een eigen ontwikkelingsbeleid te voeren, tevens zijn we nu klaar om de verdere defederalisering – die politiek-institutioneel eigenlijk al een verworvenheid is – van de ontwikkelingssamenwerking structureel op te vangen. Vroegere kritieken hierover, onder andere vanwege het HIVA (Hoger Instituut voor de Arbeid), zijn hiermee meteen ook ontzenuwd.

De verhoudingen tussen departement en agentschap zijn op papier min of meer duidelijk afgebakend. De spreker vraagt of er desalniettemin overlappingsen mogelijk zijn? Waar eindigen en beginnen begrippen als beleidsvoorbereiding, beleidsondersteuning en beleidsuitvoering immers?

Hij merkt tenslotte op dat de VVOB (Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand) zich nog altijd als beleidsuitvoerder beschouwt. Voor VVOB wordt een nieuwe missie geschreven, die dra zal worden voorgelegd aan de raad van bestuur van die instantie. De heer Loones pleit er terzake voor om zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen, kwestie van de mensen die daar valabel en nuttig werk verrichten niet nodeloos ongerust te maken en kwestie van deze instelling ook in haar eer te laten. Dat een stuk van de knowhow van het personeel is overgegaan naar het VAIS – wat overigens absoluut noodzakelijk was – heeft de verhoudingen er evidentierwijze ook niet gemakkelijker op gemaakt.

De duur en inwerkingtreding van de beheersovereenkomst zijn bepaald. De heer Loones vermoedt dat dit voor alle beheersovereenkomsten op eenzelfde, generieke, manier is gebeurd. De overeenkomst wordt ver-

nieuwd binnen de negen maanden nadat een nieuwe Vlaamse Regering is aangetreden. Van de minister had hij wel graag vernomen of, vanuit het oogpunt van de continuïteit van de werking, voorzien is in een clausule houdende automatische verlenging van deze overeenkomst in de hypothese dat er geen (tijds) aanpassingen zijn. Hij pleit terzake in elk geval voor een zekere mate van pragmatisch automatisme.

II.2 Antwoorden van de minister

Minister *Geert Bourgeois* dankt mevrouw Smet en de heer Loones voor hun waardering. Hij dankt ook de heer Van Nieuwenhuysen voor zijn eveneens positieve uiteenzetting.

Omdat dit de eerste beheersovereenkomst is, was het inderdaad een moeilijke oefening. Dat het document geen afkortingslijst bevat, beschouwt hij als een schoonheidsfoutje. Een dergelijke lijst komt wel reeds voor in alle beleidsbrieven van de minister, evenals in de beleidsbrieven van een aantal andere Vlaamse ministers. Hij overweegt de commissie alsnog een lijst met afkortingen te bezorgen in verband met de voorliggende beheersovereenkomst. PCM staat voor Project Cycle Management. MDG staat, zoals mevrouw Smet terecht vermoedde, voor Millennium Development Goals, de Millenniumdoelstellingen met andere woorden De algemene opmerking over het teveel aan afkortingen en gespecialiseerd jargon in Vlaamse overheidsdocumenten zal de minister insgelijks ter harte nemen. Hij zal zijn collega's in de Vlaamse Regering hierop attenderen.

Het Raadgevend Comité mag niet verward worden met de Strategische Adviesraad. Het Raadgevend Comité buigt zich over de operationele werking van agentschap zelf. Het Raadgevend Comité in kwestie bestaat uit vertegenwoordigers van 11.11.11, de VVSG en Coprogram en Kauri-vzw.

Subsidieaanvragen kunnen worden ingediend bij het agentschap, DIV of het kabinet. Alle aanvragen worden hoe dan ook op dezelfde manier behandeld. Meerjarenaanvragen kunnen volgens de minister ook in aanmerking komen.

Klanttevredenheid is opnieuw een generieke vereiste voor de beheersovereenkomsten met de agentschappen. Klanttevredenheid slaat op de snelheid en de correctheid waarmee dossiers worden afgehandeld.

Het gaat dus wel degelijk over min of meer objectief meetbare gegevens.

De indirecte actoren waarvan sprake zijn de ngo's.

Integriteit is insgelijks een generieke vereiste. Het is een horizontale verplichting die voor alle beheersovereenkomsten geldt. Er wordt hierbij gewerkt met interne audits, met interne controlemechanismen, met toepassing van de richtlijnen van de integriteitsambtenaar en onder verantwoordelijkheid van de leidende ambtenaren. Vaak is er sprake van een dubbele handtekening en wordt er met een rotatiesysteem gewerkt. Ook het feit dat het VAIS voorlopig nog een relatief kleine instelling is, maakt de controle vanzelfsprekend een stuk gemakkelijker. In het licht van de historiek van de ontwikkelingssamenwerking betreft het hier echter zeer zeker een relevant criterium.

Ook het nastreven van synergieën is een generieke bepaling. Samenwerking op alle vlakken, gemeenschappelijke huisvesting en samen taken uitvoeren moeten ertoe leiden dat het VAIS, Toerisme Vlaanderen, het FIT en de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordigers besparen op bijvoorbeeld personeelskosten. Vooral op het vlak van samenwerking in het buitenland is dit een behoorlijk interessant en relevant criterium en doelstelling.

De VVOB vervult momenteel enkel nog taken voor het federale niveau en valt dus buiten het bestek van deze beheersovereenkomst. Wel is het zo dat een aantal mensen die vroeger voor de VVOB werkten nu voor het VAIS werken. Synergieën liggen hier dus niet onmiddellijk voor de hand, maar op het terrein zullen er ongetwijfeld de facto wel eens contacten zijn.

Naast een goede beheersovereenkomst, die in wezen 'slechts' een basisdocument is, pleit de minister voor goede en nauwe contacten tussen beleidsondersteuning en beleidsuitvoering. DIV en VAIS houden – onder meer op het kabinet van de minister – geregeld contact via hun respectieve leidende ambtenaren. Ook op het terrein, met name in Zuidelijk Afrika, is er samenwerking tussen de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging en de vertegenwoordiging van het VAIS. Wanneer enkel op basis van nota's en memo's wordt gewerkt, loopt men het risico dat een en ander fout loopt. De human factor, de dialoog, mag hier niet uit het oog worden verloren. Enkel op

die manier kan men op een efficiënte en effectieve manier uit de, onvermijdelijke, grijze zones en overlappingsen raken.

De stilzwijgende verlenging van de beheersovereenkomst is insgelijks voorzien in het kaderdecreet op het Beter Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003. Een zekere mate van basiscontinuïteit zal er dus altijd zijn. De instelling zal dus nooit in een vacuüm terechtkomen.

De verslaggever,

Jan LOONES

De voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE